

[Svend Haugaard.]

om, hvor stor virkning de nye strukturmuligheder vil få. Vi kender i øvrigt endnu ikke den endelige sammenlægningsgrænse. Der foreligger et forslag, men vi har jo da endnu ikke drøftet dette forslags grænse. Det er også udelukket, at man i dag kan sige, hvor langt det store tal af sammenlægninger vil gå op imod topsammenlægningsgrænsen, som jo i forslaget er foreslået sat så højt, at kun ca. 2 pct. af danske landbrug i dag ligger over den. Jeg vil gerne advare imod, at man ved behandling af lånesager lægger for stærk vægt på arealet. Der står i forslaget til statshusmandsloven § 34, at der kan ydes lån, såfremt — jeg citerer —

„bruget derved opnår en sådan størrelse, at det på længere sigt må anses for egnet til opretholdelse som en bæredygtig driftsenhed . . .“

Mon der er nogen, der er i stand til at give en helt fornuftig forklaring på, hvordan denne paragraf skal fortolkes? Er der nogen, der i dag tør blot antyde, at fremtidens bæredygtige driftsenheder har den eller den størrelse? Findes der i dag det mindste bevis på, at bæredygtigheden, når lige økonomiske vilkår i øvrigt er til stede, stiger med stigende brugsstørrelse?

Det må en del af vore kreditinstitutioner, og da ikke mindst det nye skud på stammen, Dansk Landbrugs Realkreditfond, åbenbart mene efter de udtalelser, der er faldet, og efter den praksis, den åbenbart følger. Man lægger her efter min mening alt for meget vægt på hektarstørrelsen — det mener jeg også hr. Niels Ravn i høj grad gør — og for lidt vægt på bygninger og inventar, og derved diskriminerer man det intensive familiebrug med stor husdyrproduktion og favoriserer det i areal store, men i driftsform ofte meget ekstensive brug. Der er derfor grund til at fremhæve, at lån efter det her foreliggende lovforslag bør gives med vægt på de mindre brugsstørrelser op til 25, måske 30 ha, efter som det skønnes, at det foreslåede beløb kan strække. Vi ønsker meget gerne dette

spørgsmål grundigt gennemdrøftet i udvalg og ønsker i hvert fald at rejse det.

Det er efter vor mening afgjort rigtigt at opretholde krav om landbrugsbygninger ved oprettelse af nye brug, og vi ønsker også en drøftelse af de bygningskrav, der må stilles i forbindelse med lån til køb af suppleringsjord.

Mod ajourføringen af rentehøjden til 6½ pct. har vi ingen indvendinger, men vi ønsker gerne en nærmere drøftelse af lånebetingelserne i øvrigt, herunder også de krav, der bør stilles til låntageren, samt den tilladte maksimumspris på jord, som kan opnå lån.

Hvad lån til havekolonier angår, må det fremhæves — og det ønsker vi gerne at gøre — at byernes vokseværk presser havekolonierne udefter, samtidig med at den forøgede frihed og forbedrede økonomi for den enkelte borger er med til at skabe en forøget haveinteresse. Vi vil derfor ikke afvise en nærmere forhandling om at afsætte et højere beløb til dette formål, således som statens jordlovsudvalg jo har indstillet.

Men må jeg så i øvrigt igen minde om, at selv om dette lovforslag kan være en hjælp for mange, så løser det langtfra den unge førstegangsetablerede landmands finansieringsproblem, og det løser heller ikke problemet med den prisstigning på ejendommen, som stadig finder sted på trods af faldende forrentningsprocent. Hr. Niels Eriksen sagde, at det var meget svært for de unge førstegangsetablerede, og jeg skal være den første til at understrege, at det er meget svært for den unge førstegangsetablerede, som ønsker et selveje; dette problem løses jo ikke gennem de forslag, vi hidtil har set fra venstres side om fjernelse af ejendomsbeskatning osv. Jeg ville meget gerne høre, om man i venstre er kommet ind på overvejelser om, hvordan man kan være med til en bremsning af byboernes opkøb, som jo i virkeligheden er det, der i øjeblikket presser priserne på landbrugsejendomme i vejret. Hvad har